

regio- novosti

broj 22, rujan 2023.

S A D R Ź A J

REGIO-ANALIZA

Poslovanje poduzetnika po
županijama u 2022. godini

ODABRANI PROJEKTI

Projekt MARLESS

Program smanjenja korištenja
dizelskih goriva – program DERA

REGIO-POJMOVNIK

Indeks kvalitete života u gradovima
(*liveability index*)

REGIO-PUBLIKACIJE

Sustainable Regional Development:
Revitalizing Regions Through
Innovation

Governance and Leadership in
Shrinking Cities: Strategies for
Managing Urban Decline

European Regional Policy and
Development: Forgotten Regions and
Spaces

Čuvajmo okoliš – razmislite prije ispisa ove publikacije!

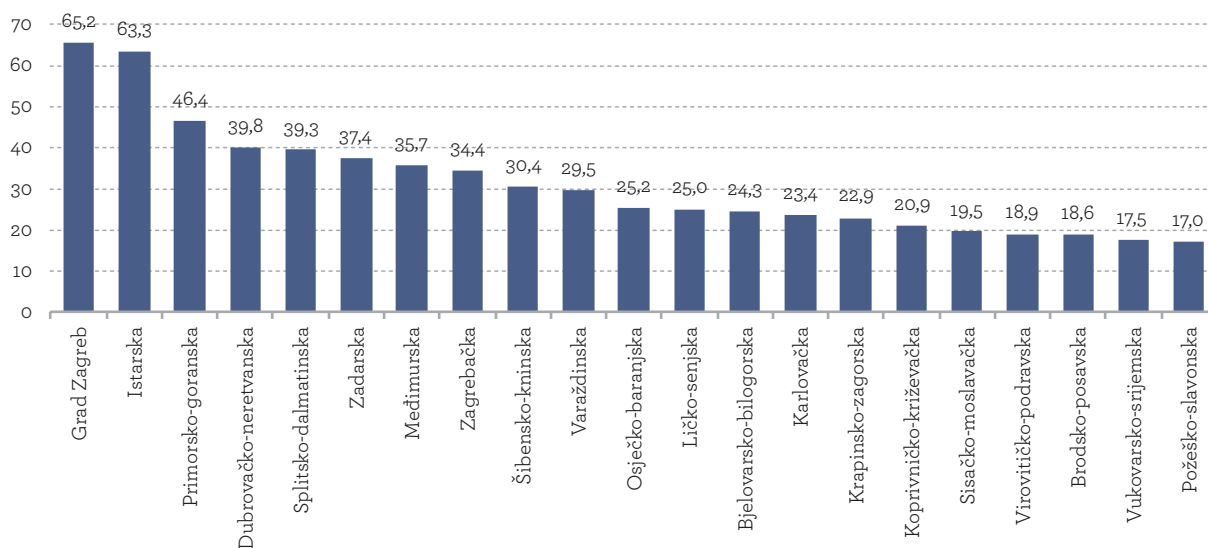
Poslovanje poduzetnika po županijama u 2022. godini

Prema podacima Financijske agencije (FINA) u Hrvatskoj je u 2022. godini bilo aktivno 150.846 poduzeća. Gledano na razini NUTS2 regija, najveći dio poduzetnika ima sjedište na prostoru Jadranske Hrvatske, njih 55.835, te zatim na području Grada Zagreba, 50.012 poduzetnika. NUTS2 regija Sjeverna Hrvatska broji 23.623 poduzetnika, dok na prostoru Panonske Hrvatske sjedište ima 21.376 poduzeća. Gledano po županijama, pored Grada Zagreba, najveći broj poduzetnika u 2022. godini bilježi Splitsko-dalmatinska županija, 16.636, nakon koje slijede Istarska s 12.402, Primorsko-goranska s 12.256 te Zagrebačka županija s 10.356 poduzetnika. Ukupno u ovih pet županija koncentrirano je 60,6 posto poduzetnika u Republici Hrvatskoj.

Stavi li se u omjer broj poduzeća s brojem stanovnika pojedine NUTS2 regije, primjetno je da s najvećim brojem poduzeća na 1.000 stanovnika u 2022. godini prednjači Grad Zagreb (65,2), iza kojeg slijedi Jadranska Hrvatska s 43 poduzeća na 1.000 stanovnika. S druge strane, najmanje, 21,3 poduzeća na 1.000 stanovnika, bilježi Panonska Hrvatska. Promatrano po županijama, iznadprosječne vrijednosti, pored Grada Zagreba, u 2022. godini, bilježe Istarska (63,3), Primorsko-goranska (46,4), Dubrovačko-neretvanska (39,8) i Splitsko-dalmatinska županija (39,3) (slika 1).

Zanimljivo je analizirati rezultate poslovanja poduzetnika po županijama za 2022. godinu.

Slika 1. Broj poduzetnika na 1.000 stanovnika po županijama u 2022. godini

Izvor: Obrada autorice prema podacima FINA-e i DZS-a.

Razvidna je velika razlika u razvijenosti između županija (tablica 1). S obzirom na vrijednosti pokazatelja prikazanih u tablici 1, vodeće mjesto zauzima Grad Zagreb s 33,2 posto ukupnog broja

poduzetnika i 38 posto ukupnog broja zaposlenih kod poduzetnika, 48,7 posto ukupnih prihoda poduzetnika i 42,5 posto ukupnog izvoza hrvatskog gospodarstva 2022. godine. ■

Tablica 1. Rezultati poslovanja poduzetnika po županijama u 2022. godini

Naziv županije	Broj poduzetnika	Udio u RH	Broj zaposlenih	Udio u RH	Ukupni prihodi, u eurima	Udio u RH	Izvoz, u eurima	Udio u RH
Grad Zagreb	50.012	33,2%	379.000	38,0%	71.094.342,9	48,7%	14.843.829,3	42,5%
Splitsko-dalmatinska	16.636	11,0%	86.606	8,7%	9.203.502,8	6,3%	1.252.378,3	3,6%
Istarska	12.402	8,2%	54.637	5,5%	6.093.143,8	4,2%	1.838.153,2	5,3%
Primorsko-goranska	12.256	8,1%	67.278	6,8%	7.636.112,1	5,2%	1.663.789,8	4,8%
Zagrebačka	10.356	6,9%	69.929	7,0%	11.419.565,5	7,8%	2.494.920,9	7,1%
Osječko-baranjska	6.421	4,3%	44.788	4,5%	5.284.710,1	3,6%	1.089.643,3	3,1%
Zadarska	5.991	4,0%	27.598	2,8%	2.975.025,6	2,0%	773.472,8	2,2%
Varaždinska	4.673	3,1%	44.714	4,5%	4.871.832,3	3,3%	1.720.714,2	4,9%
Dubrovačko-neretvanska	4.577	3,0%	21.544	2,2%	1.945.170,5	1,3%	373.404,8	1,1%
Međimurska	3.748	2,5%	29.553	3,0%	2.981.026,7	2,0%	1.087.931,2	3,1%
Šibensko-kninska	2.908	1,9%	13.344	1,3%	1.261.596,2	0,9%	209.643,1	0,6%
Krapinsko-zagorska	2.745	1,8%	21.719	2,2%	2.427.036,4	1,7%	812.586,3	2,3%
Sisačko-moslavačka	2.679	1,8%	18.903	1,9%	1.886.463,2	1,3%	599.984,5	1,7%
Karlovačka	2.594	1,7%	18.840	1,9%	2.024.340,6	1,4%	524.284,1	1,5%
Vukovarsko-srijemska	2.471	1,6%	20.435	2,1%	6.701.373,1	4,6%	3.407.385,4	9,8%
Bjelovarsko-bilogorska	2.444	1,6%	15.180	1,5%	1.507.739,0	1,0%	279.569,8	0,8%
Brodsko-posavska	2.388	1,6%	20.231	2,0%	1.902.421,0	1,3%	709.521,7	2,0%
Koprivničko-križevačka	2.101	1,4%	18.685	1,9%	2.230.976,2	1,5%	610.299,0	1,7%
Virovitičko-podravaska	1.310	0,9%	9.375	0,9%	939.308,0	0,6%	245.183,3	0,7%
Požeško-slavonska	1.069	0,7%	8.476	0,9%	826.233,9	0,6%	245.507,8	0,7%
Ličko-senjska	1.065	0,7%	5.378	0,5%	628.007,7	0,4%	118.499,1	0,3%
Republika Hrvatska	150.846	100,0%	996.213	-	1.098.830.934,3	100,0%	262.959.339,2	100,0%

Izvor: Obrada autorice prema podacima FINA-e.

Projekt MARLESS

Projekt **Inovativne akcije za prekogranično podizanje razine svijesti o problemu otpada u moru** (engl. *MARine Litter cross-border awareNESS and innovation actions* – MARLESS) je sinergijska akcija iz sektora zaštite okoliša koja se bavi problemom otpada u Jadranskom moru. Projekt je prijavljen i odobren kroz strateški poziv programa INTERREG Italija-Hrvatska 2014. – 2020. Nositelj projekta bila je Regionalna agencija za zaštitu okoliša i prevenciju regije Veneto (IT), a na projektu je sudjelovalo još 12 partnera iz Hrvatske (HR) i Italije (IT). Ukupna vrijednost projekta iznosila je 4.244.726,00 eura, od kojih je 85 posto (3.608.017,10 eura) sufinancirao Europski fond za regionalni razvoj. Zahvaljujući ovom projektu, za područje Dubrovačko-neretvanske županije osigurano je više od pola milijuna eura, s Regionalnom agencijom DUNEA i Sveučilištem u Dubrovniku kao dijelom partnerskog konzorcija, među kojima su još Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja (HR), Regija Friuli Venezia Giulia (IT), Cetacea Foundation (IT), Sveučilište u Bologni (IT), Institut Ruđer Bošković (HR), Istarska županija (HR), Istarska regionalna energetska agencija

IRENA (HR), Regija Apulija (IT), Regija Veneto (IT) i Regija Emilia-Romagna (IT). Sveučilište u Dubrovniku, kao stručno znanstveno tijelo, doprinijelo je projektu kroz interdisciplinarni pristup snaga Laboratorija za autonomne sustave (LARIAT) s Odjela za elektrotehniku i računarstvo te Odjela za primijenjenu ekologiju, u osmišljavanju autonomnog robotskog sustava koji je u mogućnosti prikupiti manje količine površinskog otpada u manjim područjima, kao što su luke ili marine, bez ugrožavanja morskih organizama. U okviru projekta provedene su mnogobrojne aktivnosti, a koje obuhvaćaju i praćenje količine otpada u moru, podizanje svijesti građana, pilot-aktivnosti inovativnih rješenja kojima je svrha bila testirati eksperimentalne procese uklanjanja otpada iz mora. Osim toga, aktivnosti projekta uključivale su i prekogranično integrirano upravljanje s ciljem smanjenja količine otpada koji dopijeva u Jadransko more.

Regionalna agencija DUNEA imala je ulogu regionalnog komunikatora s fokusom na podizanje razine svijesti o problematici otpada u moru i golemim rizicima koje ono donosi. Kako je prevencija jedan od osnovnih postulata za smanjenje količine otpada u moru, s tom premisom je osmišljena posebna projektna kampanja, koja je ciljala na regionalnu publiku, s posebnim naglaskom na osvještavanje problema plastike u okolišu. S obzirom na to da se radilo o obveznoj diseminaciji među širom publikom, ne samo stručnom javnosti ili onom koja je već ekološki osviještena, promotivna kampanja je započela kratkim videom umjetničkog

karaktera, uz distribuciju tematskih promotivnih materijala, na način da se građanima ponude rješenja kako biti održiviji u svakodnevnom životu. Video, kroz suptilne umjetničke scene, prikazuje jedan dan u životu pojedinca koji boravi u Dubrovačko-neretvanskoj županiji; tu se budi, obavlja osobnu higijenu, uživa u gastronomiji, noćnom životu i prirodnim ljepotama te pritom stvara otpad. Cilj je potaknuti na kritičko promišljanje proizvoda koje svakodnevno koristimo, a koji u konačnici ipak završavaju u moru.

Uz slogan “Kreni u novi dan promjenom” potiče se svijest o kolektivnoj odgovornosti i ulozi svakoga pojedinca koji svojim načinom života može pokušati smanjiti ugljični otisak i količinu otpada na ovom planetu i tako biti primjer djeci i nadolazećim generacijama. Umjetnički kratki video projekta MARLESS jasnim komunikacijskim slikama direktno sugerira željenu poruku problema otpada u moru. Video je dostupan na poveznici <https://www.youtube.com/watch?app=desktop&v=VjLUm4tFBdM>. Uz video, kao idejno rješenje za održivi stil života, osmišljen je i EKO KIT promotivni paket, u kojem su se mogli naći proizvodi koji mogu zamijeniti inače plastične artikle koji se svakodnevno koriste. Na ovaj način se dionike bolje upoznaje s alternativnim, održivim rješenjima za svakodnevne aktivnosti te tako potiče na promjenu navika potrošnje, promišljanje o plastici u moru i važnosti kružne ekonomije.

Osim digitalnih i promotivnih materijala, organizirane su akcije čišćenja otpada s morskog dna, a kroz suradnju sa srodnim EU projektima formirana je Zajednica prakse Dubrovačko-neretvanske županije za problem otpada u moru, koja djeluje kao okvir za razmjenu ideja, znanja i akcija. Promotivna kampanja projekta MARLESS zaokružena je završnim događanjem – međunarodnom konferencijom koja je bila

osmišljena kao mjesto za sve građane, gdje su se kroz stručni dio u sklopu četiri panel-diskusije mogli educirati o golemom problemu otpada u moru. Na konferenciji je, kroz izložbeni punkt “Od ljuštore do suvenira”, predstavljen i projekt BLUEfasma u kojem su Regionalna agencija DUNEA i projektni tim Sveučilišta u Dubrovniku osmislili koncept korištenja otpadnog materijala, ljuštura kamenica i dagnji, za formiranje smjese teksturom slične glini, od koje se dalje mogu izrađivati razni predmeti, poput suvenira, nakita i slično. Konferenciju je posjetilo oko 100 sudionika i preko 20 stručnjaka koji su govorili o temi očuvanja morskog okoliša, inovativnim rješenjima za prikupljanje i obradu smeća iz mora, važnosti kružne ekonomije, bioraznolikosti i povratku prirode u ljudske živote. Održana je i radionica o Protokolu za dojavu i djelovanje u slučaju pronalaska uginulih, bolesnih ili ozlijeđenih morskih kornjača, mini sajam lokalnih umjetnika i proizvođača te dječja izložba “Čarolija recikliranja – od starih stvari nastaju nove”.

Projekt je završio 30. lipnja 2023. Regionalna agencija DUNEA, kroz EU projekte slične tematike koji su trenutno u provedbi, nastavlja s kampanjom za podizanje razine svijesti o važnosti prevencije otpada i važnoj ulozi svakog pojedinca u toj priči. ■

Program smanjenja korištenja dizelskih goriva – program DERA

Što je DERA?

Agencija za zaštitu okoliša (engl. *Environmental Protection Agency - EPA*) Sjedinjenih Američkih Država (SAD) pokrenula je 2005. godine Program smanjenja korištenja dizelskih goriva (engl. *Diesel Emissions Reduction Act Program - DERA*). Putem programa DERA već se 15 godina dodjeljuju bespovratna sredstva za smanjenje emisija u prometnom sektoru, što posljedično dovodi do poboljšanja kvalitete zraka i javnog zdravlja. Svrha programa DERA je iz prometa isključiti osam milijuna dizelskih vozila u SAD-u, s ciljem postizanja koristi za okoliš, poticanja napretka u tehnologiji vozila i goriva te poboljšanja kvalitete zraka u lokalnim zajednicama. U svrhu provedbe programa DERA utrošeno je gotovo milijardu američkih dolara između 2008. i 2020. godine, te dodatnih 100 milijuna američkih dolara godišnje od 2021. do 2024. godine. Program DERA ostvaruje ogromne povrate na smanjenju emisija, uštede goriva te pozitivne utjecaje na okoliš i javno zdravlje.

Prihvatljivost: koji projekti mogu dobiti financijska sredstva?

Program DERA se sastoji od nekoliko mogućnosti financiranja kao što su *DERA National*, *DERA State*, *DERA Tribal* i *School Bus Rebates Program*. Pored njih, postoje posebni sektorski programi kao što su "Luke", "Čista gradnja" i "Školski autobusi". Prihvatljivi prijavitelji su državne, regionalne ili lokalne agencije i lučke uprave. Pored njih, za

financiranje se mogu prijaviti općine, gradovi i županije, škole te nevladine organizacije aktivne u djelatnosti prijevoza i/ili u djelatnostima koje se odnose na poboljšanje kvalitete zraka. Prihvatljivi projekti uključuju naknadu za preinaku ili zamjenu dizelskih vozila, motora i opreme za uporabu bilo na autocesti bilo izvan ceste. Najčešći projekti odnose se na školske autobuse, kamione klase 8, lokomotive i brodske motore. Necestovna vozila i oprema uključuju vozila koja se koriste u poljoprivredi, građevinarstvu, lukama i pomorskom prometu, te kao generatori za proizvodnju energije. Osim koristi povezanih sa smanjenjem emisija, od podnositelja zahtjeva očekuje se i da pokažu poboljšanja u razvoju zaposlenika i poboljšanja uvjeta za radnike, u praksama ekološke održivosti, u području ekološke pravednosti te da pokažu poboljšanje uvjeta života unutar svoje zajednice.

Koja su ključna postignuća i ishodi programa?

Program DERA je od 2008. godine do danas ostvario brojne koristi koje se ogledaju u ublažavanju klimatskih promjena, uštedi goriva i poboljšanju kvalitete zraka i zdravlja. Tijekom prvih deset godina provedbe programa u upotrebu je stavljeno 73.700 motora i vozila koji rade na čišće gorivo, bilo da se radi o zamjeni novijim, čistim motorima ili potpuno novim vozilima. Takve vrste goriva uključuju ultra niski sumporni dizel, biodizel, tekući naftni plin, komprimirani prirodni plin, tekući prirodni plin,

vodik, hibridna i električna vozila. Kada je riječ o uštedama vezanima uz smanjenje emisija dizelskog goriva, ostvarene su uštede od 520 milijuna galona (1,968 milijardi litara) goriva. EPA je razvila besplatan i javno dostupan alat za mjerenje koristi smanjenja emisija pod nazivom brojač emisija dizelskih goriva (engl. *Diesel Emissions Quantifier* – DEQ). Agregatna smanjenja NO_x plinova (491.000 tona), PM (16.800 tona), CO (65.600 tona) i CO₂ (5.307.100 tona) za prvih deset godina provedbe programa izračunata su pomoću DEQ-a. Ovaj alat posebno je koristan za primatelje bespovratnih sredstava jer pomoću njega mogu kvantificirati koristi koje od smanjenja emisija ima lokalna zajednica na čijem se području provodi projekt, odnosno pozitivni utjecaji na okoliš. Unatoč tome što ključni rezultat projekata čine ukupne koristi mjerene smanjenjem emisija dizelskog goriva, provedbom projekata ostvarile su se i uštede vezane uz poboljšanje kvalitete zdravlja i života, a procijenjene su na više od 8 milijardi američkih dolara.

Kao primjeri projekata koji su dobili financijsku potporu mogu se navesti projekti elektrifikacije voznog parka školskih autobusa kako bi se djeci omogućila čista i zdrava vožnja do škole, projekti zamjene kamiona u lukama, projekti prelaska trajekta s dizelskog motora na motor na električni pogon kako bi putnici mogli putovati bez izlaganja štetnim emisijama. Općenito gledajući, projekti su usmjereni na zajednice koje imaju nerazmjerne učinke emisija dizelskih goriva. Program DERA surađuje s dionicima na provedbi održivih i isplativih rješenja za poboljšanje lokalne kvalitete zraka i javnog zdravlja u ranjivim zajednicama, istovremeno čineći korake prema ekološki prihvatljivijem prijevozu u cijeloj zemlji.

Na koji način program DERA prati tržišne i energetske trendove?

U prvim godinama provedbe programa DERA većina projekata uključivala je naknadnu ugradnju dizelskih motora, da bi se s vremenom tržišni i energetske trendovi pomaknuli prema potpunim zamjenama vozila. Trenutno je program zabilježio povećanje financiranja uglavnom alternativnih goriva i projekata elektrifikacije. Iako ti projekti mogu biti skuplji, postoje značajne razlike u ukupnim smanjenjima emisija pri prelasku na vozila i opremu s niskim i nultim emisijama. Dva najnovija mehanizma financiranja su Dvostranački zakon o infrastrukturi (engl. *Bipartisan Infrastructure Law* – BIL) i Zakon o ulaganjima i oporavku (engl. *Investment and Recovery Act* – IRA). U okviru BIL-a pokrenut je Program čistih školskih autobusa putem kojeg se uložilo 5 milijardi američkih dolara za prijelaz s dizelskih na školske autobuse s niskim ili nultim emisijama. U sklopu IRA-e alocirano je milijardu američkih dolara za financiranje Programa čistih teških vozila i 3 milijarde dolara za financiranje opreme i tehnologije luka s nultim emisijama. Kao sastavni dio tih programa redovito se provode webinar i informativne radionice putem kojih se prikupljaju informacije od dionika, članova zajednice i industrijskih partnera o najboljim praksama za razvoj i provedbu programa za zadovoljavanje tržišnih promjena. Sa sve većim interesom za zeleni prijevoz, program DERA je preteča inovativnih načina za smanjenje emisija i poboljšanje prometnog sektora, pružajući pritom podršku okolišu. Detaljnije informacije o programu DERA dostupne su na poveznici www.epa.gov/dera. ■

Indeks kvalitete života u gradovima (*liveability index*)¹

Svake godine *Economist Intelligence Unit* (EIU) objavljuje indeks kvalitete života u gradovima koji ocjenjuje pogodnost života u gradovima na temelju tridesetak pokazatelja grupiranih u pet kategorija. To su stabilnost, zdravstvena zaštita, kultura i okoliš, obrazovanje i infrastruktura.

Svaki pokazatelj ocijenjen je kao prihvatljiv, podnošljiv, neugodan, nepoželjan ili nepodnošljiv. Ocjene se zatim ponderiraju kako bi se dobila jedinstvena ocjena od 1 do 100. U Izvješčaju o kvaliteti života za 2023. godinu rangirana su 173 grada prema ukupnoj ocjeni, ali i ocjeni za svaku kategoriju.

U kategoriji stabilnosti (ponder 25 posto) uključeni su aspekti poput stope kriminala, političkih nemira i opće sigurnosti građana (od terorizma, vojnih sukoba i građanskih nemira).

Kategorija zdravstvene zaštite (ponder 20 posto) obuhvaća kvalitetu i dostupnost zdravstvenih usluga u gradovima (kako privatnih tako i javnih), ali i dostupnost lijekova bez recepta te neke opće pokazatelje zdravstvene zaštite.

U kategoriji kultura i okoliš (ponder 25 posto) uključeni su pokazatelji stanja okoliša, poput temperature i vlažnosti zraka, indeks neugodnosti klime za turiste, dostupnost kulturnih, sportskih i rekreativnih sadržaja, ali i kvaliteta prehrane, razina društvenih i vjerskih ograničenja, razina cenzure i sl.

Kategorija obrazovanje (ponder 10 posto) uzima u obzir dostupnost i kvalitetu javnog i privatnog obrazovanja, dostupnost međunarodnih škola i druge pokazatelje kvalitete javnog obrazovanja.

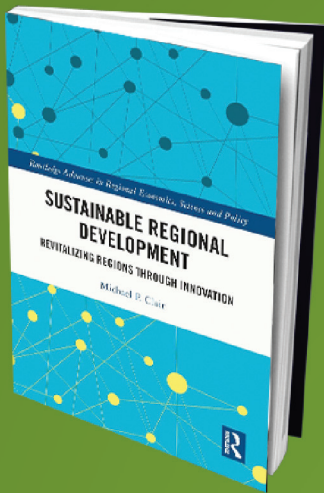
U kategoriji infrastruktura (ponder 20 posto) ocjenjuje se dostupnost i kvaliteta javnog prijevoza, cestovne mreže, energetske postrojenja, komunalnih usluga, ali i dostupnost i kvaliteta stanovanja.

Prema ocjeni EIU-a u 2022. godini gradovi u kojima se najugodnije moglo živjeti bili su: Beč (Austrija), Kopenhagen (Danska), Zürich (Švicarska), Calgary (Kanada), Vancouver (Kanada), Ženeva (Švicarska), Frankfurt (Njemačka), Toronto (Kanada), Amsterdam (Nizozemska) te Osaka (Japan) i Melbourne (Australija). Prema istraživanju je kvaliteta života bila najniža u Teheranu (Iran), Douali (Kamerun), Harareu (Zimbabve), Dhaki (Bangladeš), Port Moresbyju (Papua Nova Gvineja), Karachiju (Pakistan), Alžiru (Alžir), Tripoliju (Libija), Lagosu (Nigerija) i Damasku (Sirija).

Indeks kvalitete života u gradovima EIU-a samo je jedan od mnogih dostupnih indeksa kvalitete života u gradovima koje izrađuju razne organizacije koristeći različite kriterije i metodologiju za ocjenjivanje i rangiranje gradova.

EIU-ov indeks često se citira i koristi kao referenca zbog sveobuhvatne ocjene pogodnosti života u gradovima. Rang grada može se mijenjati iz godine u godinu na temelju promjene uvjeta života u gradu. ■

¹ Economist Intelligence Unit, *The Global Liveability Index 2023*, <https://www.eiu.com/en/campaigns/global-liveability-index-2023/>

Sustainable Regional Development: Revitalizing Regions Through Innovation

Clair, Michael P. (2023). *Sustainable Regional Development: Revitalizing Regions Through Innovation*. Routledge. ISBN 9781000912524

<https://www.perlego.com/book/4196764/sustainable-regional-development-revitalizing-regions-through-innovation-pdf>

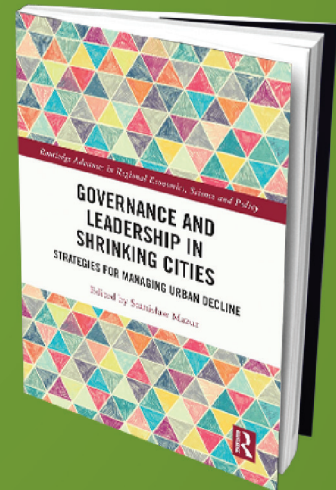
Mnoge su općine, gradovi i regije zaostale u postignutom gospodarskom razvoju. Pretpostavka je da su u gospodarstvu temeljenom na znanju ključne inovacije. Međutim, to je svojstveno samo većim urbanim centrima, dok oni manji i periferne regije mogu tek u dalekoj budućnosti očekivati porast stupnja inovativnosti. To ipak ne mora biti slučaj jer gdje god postoje kreativni ljudi, postoji i potencijal za inovacije. Ova knjiga pruža znanstvene dokaze da inovatori nisu ograničeni samo na izumitelje i poduzetnike. Knjiga identificira različite kategorije kreatora inovativnih ideja, brojne načine smišljanja ideja, mogućnosti prosuđivanja treba li slijediti ideje ili ne te razmatra korake potrebne da se ideja pretvori u inovaciju. Ova knjiga pruža smjernice koje će pomoći svakoj regiji da osmisli inovativne ideje nužne za oživljavanje regije. U knjizi se opisuju razlozi koji su važni za djelovanje lidera potrebnih za poticanje kreativnih aktivnosti i, što je jednako važno, za koordinaciju potrebnih resursa za pretvaranje kreativnih ideja u inovacije. Knjiga je namijenjena studentima, akademskoj zajednici i istraživačima ekonomskog, regionalnog, društvenog i održivog razvoja, inovacija, javnih politika i ekonomske geografije, kao i praktičarima i kreatorima javnih politika koji se bave regionalnim razvojem i regionalnim inovacijskim politikama.

Governance and Leadership in Shrinking Cities: Strategies for Managing Urban Decline

Mazur, Stanisław (Ur.). (2023). *Governance and Leadership in Shrinking Cities: Strategies for Managing Urban Decline*. Routledge. ISBN 9781032443997

<https://www.routledge.com/Governance-and-Leadership-in-Shrinking-Cities-Strategies-for-Managing-Urban/Mazur/p/book/9781032443997#>

Cilj ove publikacije je dublje sagledati depopulaciju, trend koji pogađa sve veći broj gradova diljem svijeta. Zadnjih desetljeća to je postalo ključno pitanje s nizom štetnih društvenih, ekonomskih, prostornih i financijskih posljedica. Međutim, pokušaji središnjih i lokalnih vlasti da se bore protiv depopulacije tek trebaju dati zadovoljavajuće rezultate. Znanstveni i stručni dokazi prikazani u ovoj knjizi ukazuju da je jedan od razloga takvog stanja podcijenjena uloga vodstva na lokalnoj razini u osmišljavanju rješenja, mobilizaciji resursa i stvaranju lokalnih mreža za rješavanje problema depopulacije. U knjizi se uspoređuju nalazi provedenih empirijskih istraživanja i studije slučaja te se nudi sveobuhvatan pregled vrijednih praksi za suzbijanje smanjivanja urbanih područja i depopulacije, kako iz akademske i istraživačke, tako i iz praktične perspektive. Autori priloga u ovoj knjizi smatraju da je bez razumijevanja utjecaja vodstva na lokalnoj razini na sposobnost rješavanja negativnih posljedica urbane depopulacije, nemoguće provoditi učinkovite javne politike za rješavanje tog problema. Veličina problema depopulacije, negativne prostorne, ekonomske i društvene posljedice, kao i relativno niska učinkovitost javnih politika usmjerenih na njezino ublažavanje, čine ovu knjigu neprocjenjivim vodičem za istraživače i studente iz širokog spektra disciplina, uključujući urbane studije, ekonomiju, javnu upravu, lokalnu samoupravu, klimatske promjene i energetska tranziciju. Knjiga je zanimljivo štivo za kreatora javnih politika i stručnjake poput sociologa, planera, geografa, ekonomista i arhitekata.

European Regional Policy and Development: Forgotten Regions and Spaces

Sánchez-Carreira, María del Carmen, Mourão, Paulo Jorge Reis & Blanco-Varela, Bruno (Ur.). (2023). *European Regional Policy and Development: Forgotten Regions and Spaces*. Routledge.

ISBN 9781032187969

<https://www.routledge.com/European-Regional-Policy-and-Development-Forgotten-Regions-and-Spaces/Sanchez-Carreira-Mourao-Blanco-Varela/p/book/9781032187969#>

Ova se knjiga bavi teorijama i politikama regionalnog razvoja, s posebnim fokusom na zaboravljena područja, kao i trendovima i izazovima u tom području. Knjiga istražuje ključnu ulogu regionalnih dionika u razvoju i ulogu zaboravljenih prostora. Naglašava prostorne/teritorijalne pristupe iz različitih teorijskih perspektiva, uspoređuje iskustva uspješnih i neuspješnih slučajeva, pokušavajući identificirati naučene lekcije i preporuke javnih politika, kao i dodati empirijske dokaze u okviru politika regionalnog razvoja. U knjizi je prisutan jasan fokus na europske zemlje s različitim geografskim, institucionalnim i sociokulturnim karakteristikama, ali se istovremeno propituju dobri i loši primjeri regionalnog razvoja i javnih politika povezanih sa zaboravljenim mjestima u različitim regijama širom svijeta, uključujući razvijene zemlje i zemlje u razvoju. Autori priloga u knjizi raspravljaju o praktičnim primjerima, a u istraživanjima su korištene tehnike prostorne analize, prostorne ekonometrije i prostornog planiranja te analiza sadržaja društvenih mreža. Knjiga će naići na zanimanje akademske i istraživačke zajednice, političara i kreatora javnih politika.

Poziv

Ako ste došli do zanimljivih znanstvenoistraživačkih spoznaja i rezultata, provodite uspješan razvojni projekt i želite podijeliti informacije o tome, ili pripremate događaj o kojem želite informirati kolegice i kolege, slobodno nam prosljedite informaciju koju ćemo rado uključiti u jedan od sljedećih brojeva **Regio-novosti**.